

Universitätsbibliothek Wuppertal

Plutarchu Chairōneōs Ta Sōzomena Panta

Continens Vitas Parallelas Graecè & Latinè

Plutarchus

Francofurti, 1620

In Philopoemenem annotationes

Nutzungsrichtlinien Das dem PDF-Dokument zugrunde liegende Digitalisat kann unter Beachtung des Lizenz-/Rechtehinweises genutzt werden. Informationen zum Lizenz-/Rechtehinweis finden Sie in der Titelaufnahme unter dem untenstehenden URN.

Bei Nutzung des Digitalisats bitten wir um eine vollständige Quellenangabe, inklusive Nennung der Universitätsbibliothek Wuppertal als Quelle sowie einer Angabe des URN.

urn:nbn:de:hbz:468-1-1340

ET PHILOPOEMENEM ANNOTATIONES.

31

Pyrtho triumphasse memorat, omisso: Lucanis.

337. d. *Exomide*, Σανεκός. Exymon vocabuli ostendit tunicam fuisse breuem, quae brachia & manus nequam integeret, sed ab humeris desineret. Gellius lib. 7. ca. 12. tunicam substrictam breuemque circa humerum desinentem interpretatur. Sext. Pompeius Festus ait etiam comicum fuisse vestitum, exerteris humeris. Locus Gellii hoc multum facit.

339. e. *Dicem* in Græco est Σανεκός. Satyra autem mortax fuit & siffum genus carminis, quod saepe multo perficit et homines, ut notum est. Sic auctor in Pericle veteris comedie scriptores Σανεκός nūc βίοι appellat, qui vitæ genus id sectantur quod in acerbe exigitandis hominibus versaretur. Ceterum quod patilo ante verti Vas ad sacrificia in Græco est οὐρανίος: quod ita verti originis causa. potes etiam in genere pro poculo accipere.

340. a. *Lysia oratione*] Est apud Ciceronem hoc in B. uero.

Ibid. d. *Aut non multos consulatu ducere dignos*] ή μη πλέον ποτέ η πλούτος est legendum, ut in Apophth. gmatis legitur. a. hōq̄ sententia elegancia deperditur.

341. c. *Cato vero renocata in mentem circuitione & ambitu Persarum*] Quā à Xerxe missus exercitus, Leonidam Thermopylas obtinente circumuenit, Ephialte Maliente iter demonstrante. Nota est historia, & apud Herodotum copiose descripta in Polymnia. Mox ob arboreas, κυνηγίς, oleastros. sed ego genus posui.

Ibid. e. *Firmanos*] Φίρμινοι, Firmianos. Firmum colonia fuit Romanorum, deducta initio primi belli Punici. Velleius volum, priore. Inde dicuntur Firmani, si recte legitur, (quod tamen & ratio videtur probare) apud Liuum lib. 27. vbi horum sit mentio inter alios colonos: & apud Plin. lib. 3. c. 17. quin Piceno fuisse indicat. Quin & apud Cic. Firmani leguntur in 7. Philipp. & L. Tarutius Firmannus in libris De diuinatione. Amiotus Formianensis vertit, haud scio quid sequutus.

344. c. *Paulo minus quinquagies*] Quadragies & quater, est apud Plinium, lib. 7. c. 17. & in lib. De viris illustribus.

345. a. *Sergium Galbam annos natus octoginta accusauit*] In Græco est Σεργίου τουνδοσε pro Σεργίῳ. Galba enim cognomentum est Sulpiciorum: quod vel ex Suetonii Galba pateret, si ceterorum decesserint testimonia. Sergius autem nihil minus est quam prænomen, quoniam sit patricia familiae nomen, quæ Cætilianam protulit. sed Seruus prænomen est, & huic de quo agitur Ser. Sulpicio G. I. hæc conuenit. Is quum prætor in Hispania Lusitanorum xxx. millia contra interpositam fidem interfecisset, à Catone est accusatus. Ex Cic. De claris oratoribus, & Suetonio quo dixi loco. Ceterum eodem in lib. Cicer. à Plutarcho dissentit, lxxxv. annos natum Catonem è vita excessisse scribens, idque Coss. L. Marcius, M. Manilio: qui in annum V. C. dcv. videntur competere, ut verum sit & quod Plin. lib. 29. cap. 1. dicit, hoc eum anno obiisse, & quod ibidem C. scribit, eum mortuum lxxxvi ante suam consulatum annis. Nam de ætate Catonis

Plinii ei adserit. Sed à Plutarcho stat Liuius, Quod autem de tribus Nestoribus atatibus dicitur in Numat xpolon.

346. b. *Liuius Gallum transugam dicti illum fuisse qui fuit interfactus.*] Locus est libri 39. sed & hæc tota narratio in T. Quintio peccata terum est.

347. a. *Mercedem redempturarum contraxit*] Xyl. vertit, Publica mancipibus, minimis pretius locauit. vetigalitatem summis & annotat, τας ἡρωας. Liuius ultro tributa habet. Interpres, operatis vertit: ut pleraque alia non satis diligenter. Intelliguntur enim ea quæ locabantur publice, & à certis hominibus conducebantur.

348. d. *Post Pauli filium Tertiam*, Sopra in Aemilii vita est, iam tum Peleto bello generum eum habuisse hunc Catonis filium. quod moneo ut illud Post non ita accipias quasi post pugnam Persicam Cato filius Tertiam duxerit: sed id vocabulum ad ea quæ supra de educatione sunt dicta, referas, nisi hic aliud, aliud ibi icripsisse Plutarchum putes: quod non videtur opus esse. Neque enim illos probo qui vt ingeniosi & acuti videantur, qua cuncte occasione arrepta, mendacia errata & inconstantiam grauissimis scriptoribus obiiciunt Ego explicando potius, aut (si omnino defendi non possim) excusando tueri ista debere quemvis gratum & candidum lectorem puto: nedum in scirpo nodum querere.

349. f. *Clarus vir C. Aquilius*] Hic locus facit ad emendandos Gellii libros, in quibus lib. 7. cap. 14. hac de re sic legitur. Et in senatum quidem introduxit, interprete sunt vsi Cæcilio senatore. Legendum C. Acilio quod facile, sicut & mendax occasio apparet. Quibus Coss. Romam venerint, non satis mihi constat. Octopus autem Attica urbs est, ad Eritrum sita, è regione Chalcidis Euboicæ. Hanc ad penutiam redacti bello Macedonico Athenenses quum diripiuerint iniuste, à Sicyonis (quibus à Græcis ceteris erat iudicium permisum) mulcta eis quingentorum talentorum est irrogata: cuius deprecanda causa Carneades cum reliquis Romanis missi legati, Cetera apud Pausaniam quære, in A. hiscis.

350. b. *Filiū à literis Gracis renovans*] Xyl. Ad filium Græcas literas calumnians: annotatque, Quandocunque, inquit, istagens suas literas dabit, omnia corrumperet. Hæc & alia in hanc rem verba Catonis extant apud Plinio lib. 29. cap. 1. sicut & hæc quæ de medicis sequuntur.

352. c. *Huic modo cor soli est*] Xyl. vertit, Solus habet mentem. & annotat, Versiculos est Homeris ex lib. 10. Vlyssæ de Tresia, qui solus inter omnes umbras apud inferos saperet. Ita Cato reliques nihil esse nisi umbras ducum existimabat, si cum Scipione Aemiliano conferrentur.

Ibid. f. *Catona Philosophi*] Bius qui Uticensis, idem & minor dicitur: cuius vita suo loco sequitur.

354. c. *Atqui multa Hesiodus*] In opere De agricultura: Homeris veribus sunt lib. Vlyssæ 14.

355. a. *Paratum eorum que non appetit*] Xyl. vertit, Quibus opus non habet. & annotat, ὥστε δέξεται. oux omisi. puto enim redundare, & sensu obesse.

IN PHILOPOEMENEM ANNOTATIO-

nes Guil. Xylandri & Herm. Cruserii,

interpretum.

PHILOPOEMEN T. Quintiæ equalis fuit, cum quo à Plutarcho comp̄atur mortuus est eodem quo Annibal anno, V. C. nimurum d. lxxi. M. Ita de eo sunt apud Polyb. lib. 2. & 11. apud Liuum lib. 38. & 39. apud Pausaniam in Arcadiis.

356. c. *Cassander Mantinea summa nobilitate fuit*] Aptid Pausaniam in Arcadicis, & (qui hunc equutus videtur) Suidam in Philopœmene, Cleander est scripsum: & pro Craude, Craugis: pro Ecdemo, Ecdelus: pro Demophane, Megalophanes. Κασσάνδρα autem & Casander, vnicō S. recte scribi, cum ratione constat, tum Græcorum autoritate Grammaticorum, qui Cassandram duplicito S. scribi Aeolice affirman: inter quos est Ilacius Tzetzæ. Id obiret moneo, propter quosdam sciolos. Ista in Pyrtho promiscue in Græco scribitur: sed opinor, librarii culpa, ut multa id genus alia.

Ibid. d. *Ait Homerus*] Locus est Iliadis libro nono.

Ibid. e. *Romanus vero quispiam celebrans eum*] Idem est apud Pausaniam, ultimum cum Græcorum benefactorum fuisse.

Ibi. f. *Ipsius facilitatem & simplicitatem*] Iuvax' est in Græ-

co, & εὐλαβε Guarinus, Indumentorum rēvūstitem & frumentalitatem: neque verba neque fons reddens. Quod enim responsio hospiti data attinebat ad patii vilitatem? qua ipse errorem mulieris per iocum excusat.

357. b. *Atque hæc in circulis de Philopœmene referuntur*] Xyl. vertit, Hæc ita in confabulationibus de eo dicuntur. Et annotat: ζενά, otiosis & non seriis colloquiis, sed qualia animi causa instituuntur. Guarinus peti lusum redidit. Alias γοριο Græcis disputationem de rebus grauibus scholasticam citat, quod & Cicero sit imitatus, non sum ne' cius.

358. d. *Vinitoribus aut aratorib' u. Bonan' son*, Guarinus, bulle: quasi si non etiam tum boves agerentur quum arator.

358. d. *Postquam vero subueniens rex Antigonus*] Tora res copiose describitur apud Polybium ad finem libri 2. Refert & Pausanias ad finem tere octauii, vbi est mendum in voce Σικενία, quum debeat esse Σικενία. fol. Ald. 220. vers. 1. Memini it huius Sellasian, & consuetus istius, etiam Liuius lib. 34.

359. b. *Vtrunque femur eius simul uno transfigurato amputato*] Διαλύτης διαύπος ουδε τὸ μῆρος ξερτεος οὐ μεταγνωμ. Guarinus, Sub natibus uero per cruris utrunque telo

viii

transuerberatur. Puto eum μωσῆς μένδοσαν vocem, sib' natibus, vertisse. Iple μωσῆς legi, omissa præpositione &c. Est autem μωσῆς, amentatum telum, id est in medio funem habens, quo iste tenet quilibet & ejaculatur. Ita fere Scholiastes Euripidis, in veriam quiescit prope finem Andromachae: Οἴστι, μωσῆς καὶ εκπονεῖ αὐτός. quæ & Eustathii in secundum Iliadis librum de eadem voce commentatio hi præfero. Difficiliter ergo potuit iterum extahiri, vel propter annulum istum, cui in medio hastili funis immitteretur. Mefanculae quidem tesi etiam Gellius meminit, l. 10. c. 25 & Menandri versus apud Plutar. ad finem libelli De propria laude. Pausan. & Polyb. paulo aliter hunc casum narrant, quos contubuisse est incundum. Interpres certe locum hunc male extulit.

361. a. *Calicum & paterarum*] Xyl. vertit, *Calicum & vasorum que conciderentur*, annotatque ωληνον τεκταινειν. Certe hic locus videtur impugnare quod vulgus grammaticorum ait ηρικαια εσse vitrea pocula. Non enim existimo comminuta vitra ad inauranda aut argentanda atma fecisse: & ηρικαια vasa pulchre celata hic intelligere malim, ab artifice Thericle, & opificio dicta, non autem in materia. Thericlis meminit Plinius l. 16. c. 40. & supra in Paulo Plutarchus inter aurea Persicata Theric'eorum meminuit.

Ibid. b. *Sicut Achillem induxit Homerus &c.* Initio lib. 19. Iliad. s.

Ibid. c. *Bellum ea tempestate Achaeis erat cum Machanida &c.*] Hanc totam rem luculenta narratione explicat fragmentum Polybii quod de libro undecimo adhuc superest.

362. b. *Fama est ludicro Nemeorum*] Est apud Pausan. quoque, sub finem fere Arcadicorum.

Ibid. c. *Siquidem Macedonum rex Philippus*] Meminit huius rei Iustinius in fine lib. 29.

363. c. *Atquin quis regem (inquit) hoc etatis suspiciat non opus edentem*] Xyl. vertit, *Quis vero, inquit, regem miretur, qui iam magnonatu meditatur adhuc, nibi profeti*? Ibiique hæc annotat, Metaphora sumpta ab oratoribus & poetis.

Ibid. d. *Aristenenum*) Viderit is esse qui apud Liuum li. 32.

& 34. *vitoſe legitur Aristhenus & Aristænus*: & quidem initio fragmenti Polybiani de lib. 17. itidem αἰσαντειο dicitur, Quod autem hic ait, eum à Philopœmeno dissensisse in repub. facile ex Liuio & Polybio intelligimus, & ipse infra docet: sicut & hoc, Philopœmenem alieno fuisse à Romanis animo.

Ibid. e. *In quem dux illico designatus*.] Historia hæc tota copioſe est apud Liuum descripta lib. 35.

Ibid. f. *Vt apud Platouem est*] Libro 4. De Legibus.

365. d. *Exules prætor in urbem reduxit*] ταῦ μὲν φυγαὶ pro τῷ ποὺ φυγαὶ dixit. Ita in Quintio etiam loquutus est.

366. c. *Quum M. Attilius consul Romanus*] Xyl. vertit, M. Acilius Glabrio. & annotat, Egregie Guarinus, & magna fide.

Post hoc Romanorum consule Manlio, quum Antiochum, &c. Seilicet ita lector expeditur, & historiam discit. In Græco, Marius δὲ τὸ πατέρα τὸν ἄντον, &c. Manius autem prænomen est, quod ita notatur M: non Manlius. & alioqui prænomina sola ponit Plutarchus interim, ut sæpe Titum vocat, T. Quinctium Flaminium dicens: & M: pro M' Curio: P. pro P. Villio, in vita Quinctii. Ita hic (vt & sub finem) M'. Acilius Glabrio innuitur, qui apud Thermopylas Antiochum superauit. Autor Liuius initio 36. Appianus, & ipse in Flaminino Plutarchus. Itaque nomen addidi perspicuitatis causa. Id etiam quod sequitur, non recte ille reddidit.

Ibid. d. *In uita quædam fortuna ad vitæ metā prostrauit*] Xyl. vertit, *Indignatio*. & annot. Nemesis, quæ uicisci solet si quid arrogantius sit, aut ibi fortuna vel bonis nostris superbitus.

Ibid. e. *Hinc vicum velle (Colonidem vocant) occupare*] Hæc est etiam apud Liuum narratio, lib. 39. sed Coronem haber, pro Colonide.

368. b. *Caterique quotquot necandum Philop. censuerant*] Guarinus, *ultra vitam finire*: ut legibile videatur, si autem ἀμβούσιον. Meus codex δὲ αὐτῷ habet, quod ad Achæos refertur id quia rectius esse centebam, lequitus sum.

Ibid. e. *Polybius*] Hic est eximius ille historiarum scriptor, præceptor Africani Scipionis iunioris: cuius partem operum habemus.

IN T. QVINCT. FLAMINIVM ANNOTATIO- nes Guil. Xylandri & Herm. Cruserii, interpretum.

Quintius à voce quinctus, hæc à quinque deducta videatur: ut rationem quoque cum antiqua scriptura consentire appareat. quo libentius eam retinui, quamvis obsoletam. Scribo etiam Flamininus, ideo potissimum ut inter Flaminios, quod est nomen plebeiorum, & hos Flaminios cognomento patricios, discrimen pateat. Error enim eius qui libellum De viris illustribus condidit, est recte à S. gonto refutatus. quum Liuius palam ostendat, patricium fuisse T. Quinctium: is autem C. Flaminius, qui consul ad Thrasymenum lacum bello Annibalico perit & quem patrem huius fuisse autor iste affirmat, plebeius fuerit. quod cum aliunde patet, tum ex Ciceronis Lucullo, ubi istribus plebis legem agrariam tulisse dicitur. Alioquin haud me præterit, apud Festum à Flamine Flaminius deriuati. De aestate autem Quinctii nostri latet constat. Quid enim nobilius bello Philippico? Consul fuit aduersus eum missus anno V. C. d. LVI.

369. d. *Narniam & Cossam*) In Græco est Αὐγανα, & Κοσσα, neutrum in Italia inuenio, sed ut terpsi, Narnias, & Kossas. Sane Liuius lib. 27. has inter triginta Romanorum colonias refert: & quidem Marcello etiamnum viuente. auctas deinde scribit circum hæc tempora: sed paulo aliter.

Ibid. *Tribunatu plebis, prætura*) Liuius non longe ab initio lib. 32. de hac petitione loquens, tribunatus mentionem omisit, quem ne petere quidem patricio leges permittebant. Nam quod aliquando non patricii modo, sed etiam consulares fuerunt tribb. plebeii. huc non attinet. Plotarchum idem sensisse cum autore libri De viris illustribus, suspicari hinc aliquis posset: nisi forte in genere omnes magistratus, qui ante consulatum obirentur, exposuit.

Ibid. *Studis harum coloniarum succinctus*) Xyl. vertit, *Coloni studiose adiuvantibus*. & annotat, Guarinus, Statimque in petitione consulatus, prona in se habuit suffragia τῷ αὐτῷ κανουνικῷ ἔχον τερψινού, quod à Guarini verbis longissime abest. κανουνικαὶ inter alia esse coloniam, scitur: suffragium, nunquam tametsi ne id quidem satis sit Guarino futu-

rum. Potuerunt autem, ut obiter dicam, colonieum vel faveore vel amicorum suffragiis conciliandi, iuuare ne dicam, probabile esse, plerosque eorum ius suffragium comitiis centuriatis (quibus Cossi creabantur) habuisse.

Ibid. *Tribunatu plebis Fulvius & Manlius*] Xyl. vertit, Fulvius autem & M' Curio & annotat. Τῶν δὲ τῶν Φουλεον καὶ Μάνιον, fallo pro Manio. Et rorem libri Guarinus & Amiotus sequuntur est, quem nos & tollimus, & quod fuit addendum nomen prænomini, ex Liuio addimus.

Ibidem e. *Philippo enim, &c.*] Locus hic totus est à Guarino peruersus.

370. a. *P. Iulium*] Xyl. vertit. P. Villium, annotatq. Addidi & hic nomen ex Liuio. Nam P. Iulium apud Guarinum falso est scriptum: & infra Villius diserte nominatur.

Ibidem b. *Duce Sciptone*] In Græco quidem hoc etiam ad Aldrubalem refertur, quem tamen à Liuio & Nerone Cossi superatam satis constat.

Ibid. c. *Complures iam dies ostium Apfi fluminis*] Apud Liuum est Aoum utique iis in locis inuenias apud geographos, ut in Stephano de urbibus annotatum est nobis. Sane Strabo lib. 7. plane eos coniungit ut proximi fuisse videantur, & Liuius 31. Apfi flumui mentionem habet.

Ibid. d. *Erant qui ducre Quinctium, &c.*] Xyl. vertit, Consulebant Quinctio sui ut expedito & faciliter itinere per Dassaretios iuxta Lycum amnem copias circunduceret. & annotat, Male hoc credidit Guarinus, & pro Lyco Lyngum reposuerat, non Græcum lib. um & veritatem, sed mendosum Liuii codicem sequuntus. Locus autem is recte legitur lib. 31. Ad Lycum statua posuit prope flumen Beuum: inde frumentatum circum hortea Dassaretiorum mittebat.

371. d. *Alii intra Thermopylas in colentes Graci*] Xyl. vertit, *Ei Graci qui intra Pylas habitabant*: Et atnotat: Eadem Thermopylae etiam appellabantur. Qui loci notitiam habere cupiunt, Strabonem lib. 9. & vero Liuii descriptionem li. 36. pulcherrimam legant.

372. a. *Brachylleis*) Liuius libro 33. Barcillam nominat: